

Hå gamle prestegard
Håvegen 347
4365 NÆRBØ
Att. Karen Margrete Meeks

Kontakt saksbehandlar

John Inge Johnsen, 51 56 89 09

Dispensasjon til temporær kunstprosjekt: Waiting for Climate Change, i området ved Hå prestegard - Obrestad fyr. Jærstrendene landskapsvernområde med tilhøyrande fuglefreding

Fylkesmannen gir dispensasjon til kunstprosjekt i perioden 22/6 - 30/9-2019 kring Hå prestegard og Obrestad fyr, og langs tursti i området mellom. Plasseringa i landskapet, samt årstid og avgrensa tidsrom, gjer at utstillinga vil ha liten negativ verknad på landskapsvernområdet og fuglefredinga i høve dagens bruk av området.

Vi viser til førespurnad/søknad av 17.01.2019 frå Hå kommune kor ein søker om å nytte delar av verneområdet ved Hå prestegard - Obrestad fyr i samband med eit kunstprosjekt. Temaet på prosjektet har eit sterkt miljø- og klimaperspektiv, og bygg opp mot ein større miljøutstilling som ein planlegg å vise på Hå gamle prestegard sommaren 2020.

Isac Cordal er ein spansk/galisisk kunstnar som jobbar tematisk med politiske spørsmål, byråkrati, makt og miljø. Sommaren 2019 kjem han til Obrestad Fyr og Hå gamle prestegard med prosjektet «Waiting for Climate Change». Ønsket er å få publikum og turgåarar til å reflektere kring den menneskelege påverkinga på klima og natur, endringar vi også nå ser her hos oss. Prosjektet går ut på å plassere 10 figurar på trepålar kring fyret og Hå prestegard, og i området langs havet mellom desse. Det ligg ved flybilete som viser kor trepålane er tenkt plassert, og samstundes opplyst om at ein er open for eventuelt endringar. Pålane vil vere 2-3 meter høge, 8-13 cm i diameter, og ha ein om lag 20 cm høg skulptur på toppen. Plasseringa vil skje nennsamt og utan synlege merke i landskapet i etterkant. Ein vil nytte spett og spade ved oppsett av pålane, og det vil ikkje vera trong for motorisert ferdsle i området. I mail av 17.01.2019 går det elles fram at prosjektet er planlagt i perioden 22. juni til 30. september 2019.

Heimelsgrunnlag

Jærstrendene landskapsvernområde med tilhøyrande biotopfreding blei verna på ny etter naturvernlova ved Kronprinsregentens resolusjon av 12.12.2003. Denne er nå erstatta av naturmangfaldlova av 19. juni 2009.

Føremålet med landskapsvernet er å ta vare på det eigenarta natur- og kulturlandskapet på Jærstrendene med sine særmerkte strandtypar og dei geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske element som medverkar til å gje området eit særpreg. Føremålet med fuglefredinga er å ta vare på fuglelivet som er knytt til område og nyttar dette som trekk-, hekke- eller overvintringsplass, vidare å ta vare på fuglane sitt livsmiljø. Forvaltinga av verneforskrifta er lagt til Fylkesmannen i Rogaland.

I følgje verneforskrifta § 3A-1 er alle inngrep og tiltak som vesentleg kan endre eller innverke på landskapet sin art eller karakter forbode. I § 3A-14 er større arrangement og tilstellingar ikkje tillate, med unntak av aktivitet og område for dette etter nærare retningslinjer i forvaltningsplan.

I følgje § 3B-1 er fuglane freda mot alle former for skade, øydelegging og unødig forstyrring. Vidare i § 3B-2 er vegetasjon som har verdi som næring eller livsmiljø for fuglane freda mot skade og øydelegging.

Ifølgje § 5-3 kan forvaltingsstyresmakta etter søknad og på vilkår gje løyve til større arrangement og tilstellingar.

Vurdering

I utgangspunktet er fuglelivet særskilt freda og ein aktivitet som omsøkt vil kunne vere i strid med føremålet med vernet og fredingsforskrifta for Jærstrendene landskapsvernområde. Det vil derfor vere naudsynt med dispensasjon for gjennomføring.

Det pålegg Fylkesmannen å vurdere søknaden etter rettsprinsippa §§ 8 - 12 i naturmangfaldlova.

§ 8. (kunnskapsgrunnlaget)

Det er utarbeidd forvaltningsplan for verneområdet. Kunnskapen om verneverdiane er særskild god. Viktige bevaringsmål er mellom anna å ivareta landskapskarakteren utan varige forstyrrande tiltak, og oppretthalde internasjonal verdi som fuglebiotop. Hå prestegard ligg nær opptil verneområdet og er eit regionalt kultursenter med mange besøkande. Parkeringsplassen her er elles utgangspunkt for turar på turstien "Kongeveggen" langs kysten.

§ 9. (føre-var-prinsippet)

Området er fuglefreda og inngår i Ramsarområdet Jæren våtmarkssystem, som har internasjonal verdi. Området har ulike funksjonar for fuglelivet året gjennom. Den viktigaste og mest sårbare delen av fuglefredingsområdet i høve ferdsel, ligg i tilknytning til Hå-elveosen. Dei nordlegaste pålane må derfor flyttast sør til prestegarden, og eventuelt aust til hengjebraua over Hå-elva. Området frå prestegarden og sørover har sin viktigaste funksjon først og fremst i høve overvintrande og til dels trekkande fugl. Oppsetting av eit temporært kunstverk i tidsrommet 22.06 – 30.09 ved eksisterande tursti vil derfor ha liten negativ effekt på fuglelivet utover dagens ferdsle.

Det ligg til prinsippet at fylkesmannen skal vurdere om tiltaket vil medføre uheldig presedensverknad. Fylkesmannen er i så måte merksam på dei mange ønske om høgst ulike arrangement og kunstprosjekt i verneområdet. Det aktuelle tiltaket er avgrensa i storleik og varigheit og vil venteleg ikkje ha uheldig presedensverknad.

§ 10. (økosystemtilnærming og samla belastning)

Området mellom prestegarden og fyret er godt tilrettelagt med merka tursti. Eit eventuelt auka besøkstal i ein avgrensa periode vil venteleg ikkje føre til vesentleg auka belastning på verneverdiane.

§ 11. *(kostnadene ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar)*

Kulturetaten i kommunen er ansvarleg søkar og er ansvarleg for at kunstprosjektet vert fjerna etter utstillingsperioden ved utgangen av september. Likeins for at området vert rydda for eventuelt avfall.

§ 12. *(miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar)*

Dei ti pålane vil bli satt ned ved hjelp av spett og spade på kulturbeite og langs eksisterande tursti og vil såleis ikkje utgjør vesentlege inngrep i terrenget.

Konklusjon

Fylkesmannen har forståing for omsøkte kulturformidling, og meiner tiltakets karakter og avgrensa varigheit ikkje vesentleg påverkar verneverdiane og landskapets art og karakter over tid.

Fylkesmannen i Rogaland gir dispensasjon frå verneforskrifta for Jærstrendene landskapsvernområde § 3A-1, -14 og 3B-1 til omsøkt tiltak, jf. § 5-3.

Det er knytt følgjande vilkår til dispensasjonen:

- 1) Dispensasjonen gjeld i høve verneforskrifta for Jærstrendene landskapsvernområde. Søker må sjølv avklare privatrettslege forhold til aktuelle grunneigarar.
- 2) Det må ikkje plasserast «skulpturpålar» nord for bygningane på Hå prestegard, av omsyn til sårbart fugleliv nær Hå-elvosen. Vi har likevel ikkje merknader til ein plassering langs turvegen ved hengjebraua nordaust av prestegarden.
- 3) Skulpturpålane må fjernast frå området i løpet av første veka av oktober 2019.

Dette vedtaket kan klagast til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim. Ei eventuell klage skal stilast til Miljødirektoratet, men sendast om Fylkesmannen for uttale. Klagefristen er 3 veker frå De mottek dette svaret.

Med helsing

Per Kristian Austbø
ass. fylkesmiljøvernssjef

John Inge Johnsen
naturvernkonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent